

KONKURENTSIAMET

Justiits-ja Digiministeerium
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn
E-post: info@justdigi.ee

Meie: 08.05.2025 nr 1-7/2025/25-025-3

Konkurentsiameti täiendav arvamus lennundusseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohta

05.03.2024 esitas Kliimaministeerium Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks lennundusseaduse (LennS) ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Lisaadressaadina edastati Eelnõu ka Konkurentsiametile.

11.03.2025 kirjaga nr 1-7/2025/25-025-2 (edaspidi 11.03.2025 kiri, lisa 1) esitas Konkurentsiamet Eelnõu kohta oma seisukohad, tuues LennS § 50⁷ (Vaidluste lahendamine uute tasumäärade kehtestamisel) osas välja, et amet kõiges Eelnõu koostajatega ei nõustu. Kokkuvõtvalt, Konkurentsiametil ei ole võimalik lennujaamatasusid puudutavates vaidlustes teha nelja nädala jooksul õiguspärasest otsust. Samuti, et isikutele õigusi andvat ning kohustusi loovat haldusakti ei saa välja anda enne, kui asja sisuline külg on lahendatud – amet ei saa teha esialgset otsuse tasumäärade jõustumise kohta ning alles seejärel hiljemalt nelja kuu jooksul otsust tasumäärade muutmise ja/või tasumäärade põhjendatuse kohta. Ka ei saa seaduses sätestada regulatsiooni, mis näeb juba igaks-juhuks ette võimaluse, et haldusorgani poolt väljaantav haldusakt võib osutuda valeks, mistõttu on põhjendatud tagasiarvestuste tegemine.

30.04.2025 Kliimaministeeriumi poolt Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks esitatud Eelnõust¹ nähtub, et Kliimaministeerium ei ole ameti seisukohtadega arvestanud ning kavandatav regulatsioon on problemaatilises osas esitatud kooskõlastamiseks sisuliselt muutmatul kujul.

Parem selguse eesmärgil on alljärgnevat välja toodud Eelnõuga kavandatavad LennS 50⁷ muudatused (Eelnõu punktid 22-24). Eelnõuga lisatav osa on toodud alla joonitult ning kustutatav osas läbi kriipsutatult. Problemaatilised kohad **kollasel foonil**, millele järgnevad ameti täiendavad seisukohad ja ettepanekud, arvestades tema poolt eelnevalt 11.03.2025 kirjas toodud põhjendusi.

LennS 50⁷ Vaidluste lahendamine tasumäärade kehtestamisel

(1) Kui lennujaama haldaja ja lennujaama kasutajad ei ole uutes tasumäärades kokkuleppele jõudnud, võivad nii lennujaama haldaja kui ka lennujaama kasutajad pöörduda 30 päeva jooksul lennujaama haldaja Konkurentsiameti poolte uute tasumäärade otsuse avalikustamisest arvates Konkurentsiameti poole taotlusega kaebusega analüüsida tasumäärade muutmise põhjendatust. Kaebuse Taotluse esitaja peab kaebuses taotluses oma seisukohti põhjendama ja lisama taotlusele oma seisukohti tõendavad dokumendid.

¹ Kättesaadav Eelnõude infosüsteemis: [Lennundusseaduse ja teiste seaduste muutmise seadus – EIS](#)

(2) Konkurentsiamet võtab esialgse seisukoha tasumäärade muutmise põhjendatuse suhtes nelja nädala jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud taotluse saamisest arvates. Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kaebuse saamisest arvates teeb Konkurentsiamet hiljemalt nelja nädala jooksul otsuse tasumäärade jõustumise kohta, välja arvatud juhul, kui sama tähtaja jooksul on võimalik võtta vastu lõplik otsus teha otsus tasumäärade muutmise põhjendatuse kohta ning hiljemalt nelja kuu jooksul otsuse tasumäärade põhjendatuse kohta. Konkurentsiamet saadab oma esialgse seisukoha tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks nii lennujaama haldajale kui ka lennujaama kasutajatele.

Konkurentsiamet: Ametil ei ole võimalik teha otsust tasumäärade jõustumise kohta enne kui on selge, kas tasumäärade muutmine või tasumäärad on põhjendatud. Ning seda nii lennundussektoris kui ka teistes reguleeritavates sektorites – kõigepealt tuleb selgeks teha, kas erinevad tasud ja nende muutmine on põhjendatud ja alles siis saab tekkida küsimus tasude jõustumise kohta. Vastupidine võimalik ei ole, mistõttu ei saa amet ka anda välja haldusakti tasude jõustumise kohta ja siis hakata alles tasude põhjendatuse osas menetlust läbi viima.

Siiski, lähtudes eeltoodust, kui taolised muudatused jõustuksid, oleks ametil ainsaks võimaluseks anda tasude jõustumist puudutavalt nelja nädala jooksul välja sisutu otsus, millest lähtuvalt tasud jõustuvad peale seda kui amet on tasumäärade muutmise põhjendatuse osas ja/või tasumäärade osas teinud lõpliku otsuse ning tasumäärad on lennujaama haldaja poolt kehtestatud vastavalt nõutele. Sellise sisutühja haldusakti andmine oleks aga vastuolus hea halduse tavaga ning ka näide otstarbetu bürokraatia viljelemisest. Veel kord – enne asjas sisulise otsuse tegemist, ei ole võimalik tasusid jõustada.

Lähtudes eeltoodust, teeb amet ettepaneku lõikesse 2 lisatav regulatsioon kustutada ning jääda hetkel kehtiva sõnastuse juurde, mille järgi võtab amet esialgse seisukoha nelja nädala jooksul peale kaebuse saamist ning saadab selle tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks nii lennujaama haldajale kui ka lennujaama kasutajatele. Siinkohal puudub ka vastuolul direktiiviga ning on väljakujunenud õiguspärane ja toimiv menetluspraktika (vt 11.03.2025 kirjas toodud põhjendusi ning lisasid 1 ja 2).

(3) Konkurentsiamet teeb lõpliku otsuse tasumäärade muutmise põhjendatuse suhtes nelja kuu jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud taotluse saamisest arvates. Põhjendatud juhul võib Konkurentsiameti peadirektor või tema volitatud ametnik seda tähtaega pikendada kuni kahe kuu võrra, teavitades tähtaja pikendamisest vähemalt taotluse esitajat ja lennujaama haldajat. Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud neljakuulist tähtaega võib Konkurentsiamet põhjendatud vajaduse korral ja lähtudes menetluse keerukusest pikendada kuni kahe kuu võrra. Menetlusosalisi teavitatakse vastamise tähtaja pikendamisest ja pikendamise põhjusest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud taotluse esitamise korral ei või lennujaama haldaja uusi tasumäärasid kehtestada enne, kui Konkurentsiamet on teinud tasumäärade muutmise põhjendatuse suhtes lõpliku otsuse, millega loeb tasumäärade muutmise täielikult või osaliselt põhjendatuks. Lennujaama haldaja avalikustab Konkurentsiameti otsusega kooskõlas olevad uued tasumäärad oma veebilehel ja võib neid rakendada pärast kahe nädala möödumist uute tasumäärade avalikustamisest arvates. Lennujaama haldaja ei või vaidlustatud tasumäärade otsust rakendada enne, kui Konkurentsiamet on teinud tasumäärade jõustumise küsimuses otsuse.“;

Konkurentsiamet: Kuna amet ei saa teha tasumäärade jõustamis otsust enne, kui on selge, kas tasumäärade muutmine ja/või tasumäärad on põhjendatud, siis on see kollasel foonil toodud lause sisutühi (vt lõike 2 kohta esitatud põhjendusi). Lähtudes eeltoodust, ettepanek see lause kustutada.

(5) Konkurentsiamet kontrollib tasumäärade otsuse jõustumise küsimuse lahendamisel käesoleva seaduse §-s 50⁶ sätestatud tasumäärade kehtestamise korra järgimist. Kui tasumäärade kehtestamise korda on rikutud teeb Konkurentsiamet käesoleva seaduse § 50¹¹ lõike 4 kohase ettekirjutuse rikkumise kõrvaldamiseks ning hoidumiseks tasumäärade otsuse

rakendamisest kuni rikkumise kõrvaldamiseni. Lennujaama haldajal on kohustus viivitamata avalikustada oma veebilehel vaidlustatud tasumäärade otsust puudutav Konkurentsiameti ettekirjutus.

(6) Kui Konkurentsiamet ei tuvasta käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud tasumäärade kehtestamise korra rikkumist, on Lennujaama haldajal õigus vaidlustatud tasumäärade otsust rakendada selles ettenähtud jõustumise tähtajast arvates.

(7) Kui lennujaama haldaja rakendab käesoleva paragrahvi lõike 6 alusel tasumäärasid, kuid need osutuvad Konkurentsiameti lõpliku otsuse alusel põhjendamatuteks, tagastab lennujaama haldaja lennujaama kasutaja enammakstud tasud lennujaama kasutajale lõpliku otsuse jõustumisel. Enammakstuks loetakse lennujaama kasutajalt võetud tasumäära ning Konkurentsiameti lõplikus otsuses põhjendatuks loetud tasumäära vahe.

Konkurentsiamet: Amet jääb seisukohale, et seaduses ei saa sätestada regulatsiooni, mille järgi nähakse juba ette, et haldusorgani poolt väljaantav haldusakt võib osutada valeks (vt ka 11.03.2024 kirjas toodud põhjendusi) ning sätestada seaduses sellest võimalusest lähtuv võlaõiguslik tasude tagasiarvestamise regulatsioon. Lisaks eeltoodule, et amet ei saa anda välja haldusakti, mis võib osutada valeks, ei saa haldusorgan sellist tegevust isegi kaaluda sellega kaasnevate riigivastuse riskide tõttu. Mis võib kohalduda ka juhul, kui lennujaama haldaja peaks enam makstud summa lennujaama kasutajatele tagastama. Mida eelnõu koostajad ei ole aga välja toonud või kaalunud.

Lähtudes eeltoodust, ettepanek lõige 7 kustutada.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud juhul avalikustab lennujaama haldaja viivitamata Konkurentsiameti lõpliku otsusega kooskõlas olevad uued tasumäärad oma veebilehel ning need jõustuvad 14 päeva pärast avalikustamist.“;

Kokkuvõtteks on Konkurentsiamet seisukohal, et Kliimaministeeriumi poolt väljatöötatud Eelnõuga muudetakse lennujaama kasutustasusid puudutav regulatsioon selgemaks ja paremaks, kuid sealt tuleks välja jätta sätted, mis on vastuolus hea õigusloome ja - halduse tavadega ning teeksid Konkurentsiametile seadusest tulenevate ülesannete täitmise võimatuks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Marek Piiraja

Regulatsiooniteenistuse õigusosakonna juhataja

Lisa: Konkurentsiameti 11.03.205 kiri nr 1-7/2025/25-025-2